

Sygn. akt VI U 187/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2021 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w W. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca:	sędzia Iwona Dzięgielewska
Protokolant:	Iwona Wołyniec

po rozpoznaniu w dniu 4 stycznia 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania J. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w W.

o zasiłek macierzyński

na skutek odwołania od decyzji z dnia 17 marca 2020 znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. Ś. prawo do zasiłku macierzyńskiego od dnia 10 lutego 2020 roku do 23 lutego 2020 roku.

VI U 187/20

UZASADNIENIE

W dniu 23 kwietnia 2020 r. J. Ś. złożył odwołanie od decyzji z dnia 17 marca 2020 r. znak (...) odmawiającej prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od 10 lutego 2020 r. do 23 lutego 2020 r. wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i przyznanie zasiłku za wskazany okres (odwołanie k. 1-2).

W uzasadnieniu wskazał, że organ rentowy mylnie przyjął, że dziecko urodziło się w Holandii oraz, że jego żona i matka dziecka, B. Ś. korzystała z zasiłku macierzyńskiego, a po jego zakończeniu odwołujący wystąpił o zasiłek. Tymczasem jego żona pobierała jedynie holenderskie świadczenie związane z ciążą i porodem do dnia 16 grudnia 2019 r., objęte systemem prawa pracy innym niż przewiduje prawo polskie. Od dnia 16 grudnia 2019 r. zarówno on jak i jego żona podlegają już wyłącznie pod polski system prawa pracy. Podniósł, że przejął od żony opiekę nad dzieckiem w dniu 10 lutego 2020 r., kiedy żona wróciła do pracy w pełnym jej wymiarze i sprawował ją do 23 lutego 2020 r. i za ten czas należy mu się prawo do zasiłku macierzyńskiego (odwołanie k. 1- 6).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania w całości (odpowiedź na odwołanie k. 22).

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że decyzja jest zasadna i uwzględnił fakt, że gdy małżonka odwołującego się urodziła dziecko, podlegała wyłącznie ubezpieczeniu holenderskiemu. Pobierała ona holenderskie świadczenie

związane z macierzyństwem od 26 sierpnia 2019 r. do 16 grudnia 2019 r. Natomiast od dnia 10 lutego 2020 r. podjęła zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy w Polsce. Organ podniósł, że prawo ojca do urlopu/zasiłku macierzyńskiego jest pochodną prawa matki i przysługuje w przypadku rezygnacji matki z pobierania świadczenia, po wykorzystaniu co najmniej 14 tygodni urlopu macierzyńskiego. Matka dziecka zaś w niniejszej sprawie nie nabyła prawa do pobierania świadczenia w wymiarze 20 tygodni, bowiem nie podlegała ubezpieczeniu chorobowemu w Polsce w momencie urodzenia dziecka (odpowiedź na odwołanie k. 22).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 26 sierpnia 2019 r. do 16 grudnia 2019 r. żona odwołującego się B. Ś. korzystała z holenderskiego zasiłku związanego z ciążą i porodem w ramach holenderskiego systemu prawa pracy (świadczenie to obowiązkowo rozpoczyna się przed porodem). Pracowała na (...) w Holandii. Umowa zakończyła się z dniem 15 listopada 2019 r. (zeznania B. Ś. k. 39 - 40 e - protokół (...) (...))

W dniu 29 lipca 2019 r. razem z odwołującym się przeprowadzili się do Polski i obecnie tu mieszkają. W dniu 6 października 2019 r. B. Ś. urodziła córkę - L. Ś.. Dziewczynka urodziła się z Zespołem (...). Jest niepełnosprawna od urodzenia. W tym czasie matka dziecka nadal pozostawała w zatrudnieniu na podstawie holenderskiej umowy o pracę do 15 listopada 2019 r. W dniu narodzin dziecka nie była zatrudniona w Polsce i nie opłacała składek na ubezpieczenie chorobowe w Polsce. Odwołujący się w dniu 7 października 2019 r. rozpoczął zatrudnienie w firmie (...) Spółka z o.o. w W., na podstawie umowy o pracę. Matka dziecka rozpoczęła nowe pełnoetatowe zatrudnienie na podstawie umowy o pracę w dniu 16 grudnia 2019 r. na Uniwersytecie (...) jako adiunkt, w pełnym wymiarze czasu pracy. Od początku zatrudnienia do 9 lutego 2020 r. korzystała z urlopu bezpłatnego, by zajmować się niepełnosprawnym dzieckiem (odpis skrócony aktu urodzenia k. 11; orzeczenie o niepełnosprawności k. 12; zaświadczenie k.16; umowa o pracę na czas określony k.33; zeznania B. Ś. k. 39 - 40 e - protokół (...) (...))

W okresie od 10 lutego 2020 r. do 23 lutego 2020 r. matka dziecka wykonywała pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, a odwołujący się opiekował się dzieckiem. Od dnia 24 lutego 2020 r. opiekę nad dzieckiem przejęła matka i rozpoczęła korzystanie z urlopu rodzicielskiego, a odwołujący się powrócił do pracy (zeznania B. Ś. k. 39 - 40 e - protokół (...) (...))

Jeszcze przed urodzinami dziecka, w dniu 6 września 2019 r. odwołujący się zwrócił się wraz z żoną do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z prośbą o wyjaśnienie przysługujących praw (zeznania odwołującego się k. 40 - 40v e - protokół (...) (...))

W dniu 8 października 2019 r. otrzymał odpowiedź, że z uwagi na brak koordynacji systemów prawa państw członkowskich UE, żona odwołującego się nie będzie mogła korzystać z zasiłku macierzyńskiego w Polsce, ponieważ jej holenderskie zatrudnienie w dniu urodzenia dziecka nie skutkuje nabyciem prawa do takiego zasiłku. Nadto wskazano, że kiedy podejmie ona zatrudnienie w wymiarze nie niższym niż połowa wymiaru czasu pracy to odwołujący się będzie mógł skorzystać z części prawa do zasiłku macierzyńskiego (pismo k.7-8; Zeznania odwołującego się k. 40 - 40v e - protokół (...) (...))

W dniu 27 listopada 2019 r. skontaktował się z ZUS i uzyskał informację, że jeżeli Państwowa Inspekcja Pracy udzieli mu urlopu macierzyńskiego, to Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaci mu świadczenie (zeznania odwołującego się k. 40 - 40v e - protokół (...) (...))

W dniu 16 grudnia 2019 r. zwrócił się drogą mailową do Państwowej Inspekcji Pracy z prośbą o potwierdzenie informacji telefonicznej (mail k. 10. W odpowiedzi przesłanej w dniu 14 stycznia 2020 r. otrzymał potwierdzenie, że będzie mógł korzystać z urlopu macierzyńskiego w okresie od 10 lutego 2020 r. do 23 lutego 2020 r (pismo z PIP k.9; zeznania odwołującego się k. 40 - 40v e - protokół (...) (...))

Decyzją z dnia 17 marca 2020 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. odmówił prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od 10 lutego 2020 r. do 23 lutego 2020 r. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że z posiadanej dokumentacji wynika, że małżonka odwołującego się urodziła dziecko w Holandii w dniu 6 października

2019 r. i pobierała zasiłek macierzyński od 26 sierpnia 2019 r. do 28 sierpnia 2019 r. do 15 grudnia 2019 r. (tj. 16 tygodni). W dniu 4 lutego 2020 r. wpłynął wniosek o zasiłek macierzyński odwołującego się za okres od 10 lutego 2020 r. do 23 lutego 2020 r. (tj. dwa tygodnie) na podstawie udzielonego przez pracodawcę (...) Spółka z o.o. w W. urlopu macierzyńskiego. Organ wskazał, że urlop macierzyński został udzielony mu nie bezpośrednio po wykorzystaniu przez matkę części tego urlopu. Nadto brak jest zaświadczenia płatnika zasiłku matki dziecka o okresie pobierania zasiłku oraz stawce procentowej w jakiej zasiłek macierzyński przysługiwał ubezpieczonej matce dziecka (decyzja - akta rentowe).

Postanowieniem z dnia 26 marca 2020 r. organ rentowy sprostował błąd pisarski z urzędu zmieniając zapis „urodziła dziecko w Holandii w dniu 6 października 2019 r. i pobierała zasiłek macierzyński od 28 sierpnia 2019 r. do 15 grudnia 2019 r. (tj. 16 tygodni)” na zapis „urodziła dziecko w dniu 6 października 2019 r. i pobrała zasiłek macierzyński od 26 sierpnia 2019 r. do 16 grudnia 2019 r. z tytułu zatrudnienia w Holandii” (postanowienie - akta rentowe).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, aktach rentowych oraz na podstawie zeznań B. Ś. k. 39 - 40 e - protokół (...) (...) oraz odwołującego się k. 40 - 40v e - protokół (...) (...)

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie jako uzasadnione zasługuje na uwzględnienie.

Organ rentowy odmówił odwołującemu się prawa do zasiłku macierzyńskiego powołując się na okoliczność, że urlop macierzyński nie został udzielony bezpośrednio po wykorzystaniu przez matkę dziecka części tego urlopu oraz że brak jest zaświadczenia płatnika zasiłku matki o okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego oraz stawce procentowej w jakiej zasiłek przysługiwał ubezpieczonej. Powyższe oparł na przepisach art 29 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (DZ.U. 2020.0.870) oraz § 15 pkt 1 ust 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie zakresu informacji o okolicznościach mających wpływ na prawo do zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa lub ich wysokość oraz dokumentów niezbędnych do przyznania i wypłaty zasiłków (Dz.U. z 2017 r. poz. 87).

Przepis art 29 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (DZ.U. 2020.0.870) definiuje prawo do zasiłku macierzyńskiego. Zgodnie z art 29 pkt 3 w przypadku rezygnacji przez ubezpieczoną - matkę dziecka z pobierania zasiłku macierzyńskiego, po wykorzystaniu przez nią tego zasiłku za okres co najmniej 14 tygodni po porodzie, zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonemu - ojcu dziecka, który uzyskał prawo do urlopu macierzyńskiego lub przerwał działalność zarobkową w celu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem.

Powołane Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015r. zaś określa szczegółowe okoliczności mające wpływ na prawo do zasiłków. Zgodnie z § 15 pkt 1 ust 1 i 2 dokumentami niezbędnymi do przyznania i wypłaty zasiłku macierzyńskiego ubezpieczonemu ojcu dziecka, w przypadku skrócenia przez ubezpieczoną matkę dziecka okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego są: a) odpis skrócony aktu urodzenia dziecka lub jego kopia potwierdzona za zgodność z oryginałem przez płatnika składek albo Zakład b) złożone w formie papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego uwierzytelnionego z wykorzystaniem kwalifikowanego certyfikatu lub profilu zaufanego ePUAP na elektroniczną skrzynkę podawczą Zakładu, zaświadczenie płatnika zasiłku o okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego przez ubezpieczoną matkę dziecka, okresie przysługującego jej zasiłku macierzyńskiego oraz stawce procentowej, w jakiej zasiłek macierzyński przysługiwał ubezpieczonej matce dziecka, zawierające imię, nazwisko i numer PESEL ubezpieczonej matki dziecka albo serię i numer dokumentu stwierdzającego tożsamość, jeżeli nie nadano numeru PESEL. Dokumentami niezbędnymi do przyznania i wypłaty zasiłku macierzyńskiego ubezpieczonemu ojcu dziecka lub innemu ubezpieczonemu członkowi najbliższej rodziny, w przypadku śmierci ubezpieczonej matki lub porzucenia przez nią dziecka, są dokumenty określone w ust. 1 oraz, złożone w formie papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego uwierzytelnionego z wykorzystaniem

kwalifikowanego certyfikatu lub profilu zaufanego ePUAP na elektroniczną skrzynkę podawczą Zakładu, oświadczenie ubezpieczonego odpowiednio o śmierci matki dziecka albo o porzuceniu przez nią dziecka.

Natomiast podstawę uprawnień pracowniczych w postaci urlopu macierzyńskiego, za którego okres wypłacany jest zasiłek określa kodeks pracy. Zgodnie z art. 180 § 1 pkt 1 kodeksu pracy pracownicy przysługuje urlop macierzyński w wymiarze 20 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie. Zgodnie z § 4 ww przepisu pracownica, po wykorzystaniu po porodzie co najmniej 14 tygodni urlopu macierzyńskiego, ma prawo zrezygnować z pozostałej części tego urlopu i powrócić do pracy, jeżeli: 1) pozostała część urlopu macierzyńskiego wykorzysta pracownik – ojciec wychowujący dziecko; 2) przez okres odpowiadający okresowi, który pozostał do końca urlopu macierzyńskiego, osobista opieka nad dzieckiem będzie sprawował ubezpieczony – ojciec dziecka, który w celu sprawowania tej opieki przerwał działalność zarobkową. Zgodnie z § 5 zaś ww przepisu pracownikowi – ojcu wychowującemu dziecko przysługuje, w przypadku rezygnacji przez ubezpieczoną – matkę dziecka z pobierania zasiłku macierzyńskiego po wykorzystaniu przez nią tego zasiłku za okres co najmniej 14 tygodni po porodzie, prawo do części urlopu macierzyńskiego przypadającej po dniu rezygnacji przez ubezpieczoną – matkę dziecka z pobierania zasiłku macierzyńskiego. Łączny wymiar urlopu macierzyńskiego oraz urlopu macierzyńskiego i okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi tego urlopu w okolicznościach, o których mowa w § 4–7 i § 10–13, nie może przekroczyć wymiaru urlopu macierzyńskiego, o którym mowa w § 1 (art.180 §14 k.p.).

Odwołujący się roszczenie o przyznanie zasiłku macierzyńskiego oparł natomiast na przepisie art 180 § 17 kp w myśl którego: w przypadku podjęcia przez matkę dziecka nieposiadającą tytułu do objęcia ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa, określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zatrudnienia w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, pracownikowi – ojcu wychowującemu dziecko przysługuje, w okresie trwania zatrudnienia matki dziecka, prawo do części urlopu macierzyńskiego przypadającej od dnia podjęcia zatrudnienia przez matkę dziecka aż do wyczerpania wymiaru, o którym mowa w § 1. Przepis § 9 stosuje się odpowiednio.

W ocenie Sądu przepis art 180 § 17 kp stanowi samodzielną podstawę dochodzenia prawa do zasiłku macierzyńskiego dla ojca dziecka. Zgodnie z jednolitymi poglądami doktryny, pracownik - ojciec wychowujący dziecko może korzystać z urlopu macierzyńskiego także wówczas, gdy matka dziecka nieposiadająca tytułu do objęcia ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa podejmie zatrudnienie w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa pełnego etatu - chodzi to wyłącznie o zatrudnieni pracownicze. Wówczas ojcu przysługuje w okresie zatrudnienia matki prawo do części urlopu macierzyńskiego przypadającej od dnia podjęcia zatrudnienia przez matkę dziecka aż do wyczerpania wymiaru o którym mowa w art 180 §1 kodeksu pracy - 20 tygodni. Zadaniem świadczenia macierzyńskiego jest zapewnienie środków utrzymania w miejsce utraconych zarobków z powodu powstrzymania się od pracy w okresie okołoporodowym, w związku z przyjściem na świat dziecka i koniecznością jego pielęgnacji przez pierwsze miesiące życia, lub sprawowaniem opieki nad małym dzieckiem przyjętym na wychowanie. Zastępuje ono wynagrodzenie za pracę i przysługuje przez ściśle wyznaczony przez ustawodawcę czas. W szczególnych okolicznościach, a taki określa przepis art 180 § 17 kodeksu pracy, ojcu dziecka który przerwał działalność zarobkową na rzecz opieki nad dzieckiem, przysługuje prawo do zasiłku macierzyńskiego w sytuacji gdy matka dziecka nie posiada uprawnień ubezpieczeniowych, ale podejmuje zatrudnienie w wymiarze nie niższym niż połowa etatu.

W realiach niniejszej sprawy matka dziecka w momencie urodzenia dziecka (6.10.2019) była zatrudniona w Holandii, gdzie korzystała ze świadczeń warunkowanych prawem tego kraju. W tym czasie nie pracowała i nie opłacała składek w Polsce. W dniu 29 lipca przeprowadziła się z odwołującym to Polski, gdzie urodziła. Odwołujący się podjął zatrudnienie w Polsce w dniu 7 października 2019 r. Matka dziecka pracę w Polsce rozpoczęła od 16 grudnia 2019 r. od bezpłatnego urlopu do opieki nad dzieckiem, z którego korzystała do 9 lutego 2020 r. Od 10 lutego 2020 r. do 23 lutego 2020 r. opiekę nad dzieckiem sprawował odwołujący się, a jego żona wróciła do pracy w pełnym wymiarze. Od 24 lutego matka dziecka rozpoczęła korzystanie z urlopu rodzicielskiego.

Mając na uwadze powyższe zasadnym jest przyznanie odwołującemu się prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od 10 lutego 2020 r. do 23 lutego 2020 r.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art.477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję.